

Nr 44.

Ankom till riksdagens kansli den 20 juni 1942 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om värnskatt för budgetåret 1942/43 jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 29 maj 1942 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 357, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande, vid propositionen fogade

F ö r s l a g

till

förordning om värnskatt för budgetåret 1942/43.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Värnskatt skall enligt vad i denna förordning stadgas för budgetåret 1942/43 erläggas till staten av

a) fysisk eller juridisk person, för vilken vid taxering år 1942 till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp fastställes, samt

b) fysisk person, för vilken vid taxering år 1942 till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp icke fastställes, såframt för honom beräknas ett taxerat belopp å minst 1,000 kronor och han enligt 1 och 4 §§ lagen om folkpensionering är skyldig erlägga pensionsavgift.

Värnskatt erlägges i den kommun, där den skattskyldige taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

2 §.

1 mom. Värnskatten skall utgöra

a) för sådana fysiska personer som avses i 1 § b):
fem kronor;

b) för övriga skattskyldiga fysiska personer ävensom för oskifta dödsbon och familjestiftelser:

när det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara belop-

pet icke överstiger 3,000 kronor: sex procent av det beskattningsbara beloppet, dock lägst fem kronor;

när det beskattningsbara beloppet överstiger

3,000 men icke	6,000 kr.:	180 kr. för	3,000 kr. och 7	% av återstoden;
6,000 » »	9,000 » :	390 » »	6,000 » » 8	% » » ;
9,000 » »	12,000 » :	630 » »	9,000 » » 10	% » » ;
12,000 » »	15,000 » :	930 » »	12,000 » » 12.5	% » » ;
15,000 » »	25,000 » :	1,305 » »	15,000 » » 15	% » » ;
25,000 » »	35,000 » :	2,805 » »	25,000 » » 18	% » » ;
35,000 » »	50,000 » :	4,605 » »	35,000 » » 21	% » » ;
50,000 » »	100,000 » :	7,755 » »	50,000 » » 24	% » » ;
100,000 » »	200,000 » :	19,755 » »	100,000 » » 27.5	% » » ;
200,000 kr.		: 47,255 » »	200,000 » » 31	% » » ;

c) för svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar, svenska försäkringsanstalter, som icke äro aktiebolag, sparbanker samt sådana utländska juridiska personer, som ej beskattas enligt b) här ovan:

tolv procent av det beskattningsbara beloppet;

d) för andra skattskyldiga än dem som avses under a) — c) här ovan:

sex procent av det beskattningsbara beloppet.

2 mom. Rörande skatteplikt för äkta makar och fördelning dem emellan av det för dem gemensamt uträknade skattebeloppet skall vad i 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt stadgas äga motsvarande tillämpning. I fall som avses i 1 § b) skall för makar, som under beskattningsåret levit tillsammans och vilkas beräknade taxerade belopp sammanlagt utgöra minst 1,000 kronor, värnskatten för båda makarna gemensamt utgå med fem kronor samt fördelas med hälften å vardera maken. Är i nämnda fall ena maken icke skyldig erlägga pensionsavgift, skall vid bedömande av skatteplikten hänsyn icke tagas till hans beräknade taxerade belopp.

3 §.

1 mom. Den som eftertaxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1942 skall eftertaxeras jämväl till värnskatt enligt denna förordning till behörigt belopp.

2 mom. Har skattskyldig i uppgift eller upplysning, som avgivits till ledning vid taxering, lämnat oriktigt meddelande, eller har han, ehuru uppgiftspliktig, underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning, och har därav föranletts, att värnskatt, som enligt 2 § 1 mom. a) bort påföras den skattskyldige, icke blivit honom påförd, skall han eftertaxeras till värnskatt enligt denna förordning att utgå med i nämnda punkt angivet belopp.

4 §.

Har jämlikt bestämmelserna i 23 § eller 24 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattebefrielse meddelats för dödsbo, skall

motsvarande befrielse åtnjutas jämväl i fråga om värnskatt enligt denna förordning. För dödsbo efter skattskyldig som avses i 1 § b) här ovan skola nyssnämnda bestämmelser äga motsvarande tillämpning i avseende å befrielse från värnskatt enligt denna förordning.

5 §.

Där jämlikt 24 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt oskift dödsbo svarar för dylik skatt allenast med tillgångarna i boet eller delägare i skiftat dödsbo allenast för vad av skatten å hans lott belöper och allenast med sin lott i boet, skall motsvarande gälla i fråga om värnskatt enligt denna förordning.

6 §.

1 mom. Därest i anledning av överenskommelse eller beslut, varom förmäles i 29 eller 30 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, befrielse från skattskyldighet till nämnda skatt helt eller delvis skall åtnjutas, skall detta föranleda motsvarande befrielse från skattskyldighet enligt denna förordning.

I fall, varom i 29 och 30 §§ förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt sägs, må Konungen förklara, att värnskatt enligt denna förordning skall för skattskyldig fastställas till högre belopp än gällande bestämmelser eljest skulle föranleda, dock att skatten ej må komma att uppgå till större del, procentuellt beräknad, av det på grundval av träffad överenskommelse eller meddelat beslut fastställda beskattningsbara beloppet, än skatten skulle utgjort av det beskattningsbara belopp, som skulle hava fastställts, om hänsyn ej tagits till överenskommelsen eller beslutet.

2 mom. Vad i 32 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt stadgas om rätt för Konungen att till undvikande av eller lindring i dubbelbeskattning förordna om efterskänkande av inkomst- och förmögenhetsskatt skall äga motsvarande tillämpning beträffande värnskatt enligt denna förordning.

7 §.

1 mom. Därest eftertaxering eller annan taxeringsåtgärd enligt denna förordning ifrågakommer, skola de rörande taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt meddelade bestämmelser i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

2 mom. Vill någon, som icke åsatts till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp, klaga över att värnskatt enligt denna förordning blivit honom påförd på grund av oriktig taxering, äger han däröver anföra besvär hos prövningsnämnd. Besvären skola vara inkomna till vederbörande länsstyrelse inom sextio dagar efter det värnskatten blivit klaganden avfordrad. Besvär som nu sagts må handläggas av särskild prövningsnämnd.

3 mom. Vid tillämpning av bestämmelserna i 143 § 1 och 2 mom. taxeringsförordningen skall såsom inkomst- och förmögenhetsskatt räknas jämväl värnskatt enligt denna förordning.

8 §.

För tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter utfärdas av Konungen.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Till utskottets behandling hava överlämnats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen:

1) motionen nr 407 i andra kammaren av herr *Sefve*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av förevarande proposition måtte beakta följande i motionen framförda synpunkter, nämligen

dels att en utjämning av de två uppbörderna av statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och landstingsskatt m. fl. i uppbördsreglementet omförmälda kronoutskylder, vilka skola erläggas vid två uppbördsterminer, samt uppbörden av värnskatten borde ske på så sätt, att den sammanlagda summan av nämnda utskylder lika fördelades mellan de tre uppbördsterminerna,

dels ock att för främjande av inbetalning å första uppbördsterminen av skatt, som skall erläggas först vid senare uppbördstermin, borde lämnas en rabatt, motsvarande räntan å statens kortfristiga försvarsobligationer eller 3 procent; samt

2) motionen nr 418 i andra kammaren av herr *Hagberg* i Malmö, vari hemställts »att riksdagen måtte besluta, att 2 §, 1 mom. a) i Förslag till förordning om värnskatt för budgetåret 1942/43 får följande lydelse:

2 §.

1 mom. Värnskatten skall utgöra a) för sådana fysiska personer som avses i 1 § b) tio kronor;».

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas följande.

I proposition nr 355 till årets riksdag angående grunderna för uttagande av statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1942 m. m. har behandlats frågan om den direkta beskattningens utformning under budgetåret 1942/43. På i nämnda sammanhang anförda skäl har chefen för finansdepartementet därvid i fråga om värnskatten för denna tid förordat sådan höjning av skatteskalen, att en merinkomst erhöles på 70 miljoner kronor, därav 55 miljoner kronor av skatten på fysiska personer och 15 miljoner kronor av skatten på aktiebolag m. fl. juridiska personer. För erhållande av nämnda merinkomst har departementschefen i nu förevarande proposition i fråga om fysiska personer samt oskifta dödsbon och familjestiftelser räknat med en höjning av skatteskalen över hela linjen, dock något starkare i högre

inkomstlagen. För ett beskattningsbart belopp, icke överstigande 3,000 kronor, har skattesatsen beräknats höjd från fem till sex procent. I övrigt framgår höjningen av följande tabell, i vilken de inom parentes upptagna siffrorna beteckna de för innevarande budgetår gällande skattesatserna:

3,000— 6,000 kr.:	180 kr. + 7 %	(150 kr. + 5.5 %)
6,000— 9,000 » :	390 » + 8 %	(315 » + 6.5 %)
9,000— 12,000 » :	630 » + 10 %	(510 » + 8 %)
12,000— 15,000 » :	930 » + 12.5 %	(750 » + 10 %)
15,000— 25,000 » :	1,305 » + 15 %	(1,050 » + 12 %)
25,000— 35,000 » :	2,805 » + 18 %	(2,250 » + 14 %)
35,000— 50,000 » :	4,605 » + 21 %	(3,650 » + 16 %)
50,000—100,000 » :	7,755 » + 24 %	(6,050 » + 18 %)
100,000—200,000 » :	19,755 » + 27.5 %	(15,050 » + 20.5 %)
200,000—	» : 47,255 » + 31 %	(35,550 » + 23 %)

Vad angår skatten på aktiebolag m. fl. juridiska personer har räknats med en höjning av skattesatsen från tio till tolv procent.

För andra skattskyldiga har räknats med en höjning av skatten från fem till sex procent av det beskattningsbara beloppet.

Departementschefen har i propositionen framhållit att, om ifrågavarande förslag antoges av riksdagen, bestämmelser rörande bl. a. debitering och uppbörd av skatten torde få utfärdas i administrativ ordning. I likhet med vad fallet vore innevarande år torde värnskatten böra erläggas vid särskild uppbörd. Denna torde böra äga rum i februari eller mars 1943. Värnskatten torde kunna upptagas å samma debetsedel som inkomst- och förmögenhetsskatten.

Beträffande vad i motionerna anförts till stöd för de däri framställda yrkandena får utskottet hänvisa till motionerna.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen innebär det nu framlagda förslaget till förordning om värnskatt för budgetåret 1942/43 den avvikelsen från de åren 1940 och 1941 antagna förordningarna om värnskatt, att skatteskalan höjts på sådant sätt att därigenom beräknas uppkomma en merinkomst för statsverket av 70 miljoner kronor. Då utskottet i likhet med departementschefen finner den för statsutgifternas finansiering erforderliga merinkomsten böra uttagas i form av skärpt värnskatt, får utskottet tillstyrka den sålunda föreslagna skattehöjningen.

Enligt 2 § 1 mom. a) skall i överensstämmelse med de båda tidigare förordningarna värnskatt utgå med 5 kronor för fysisk person, för vilken vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp icke fastställes, såframt för honom beräknas ett taxerat belopp å minst 1,000 kronor och han enligt 1 och 4 §§ lagen om folkpensionering är skyldig erlægga pensionsavgift. I motionen II:418 har föreslagits höjning av berörda

Utskottet.

skattebelopp till 10 kronor. Utskottet får i anledning härav erinra om att storleken av de vid den statliga beskattningen medgivna ortsavdragen bestämdes vid en tidpunkt, då prisnivån var en helt annan än den som nu råder. Genom den fortgående prisstegringen hava dessa ortsavdrag kommit att i än högre grad än förut var fallet understiga existensminimum. Den indirekta beskattningen, framför allt den allmänna omsättningsskatten, drabbar även särskilt hårt skattskyldiga i de lägre inkomstskikten. Med hänsyn härtill finner utskottet icke tillrådligt att vidtaga höjning av det i 2 § 1 mom. a) föreskrivna skattebeloppet.

I motionen II: 407 har ifrågasatts en utjämning av de tre statliga uppbörderna på sådant sätt, att den sammanlagda summan av de i uppbördsreglementet avsedda utskylderna, som skola erläggas vid två uppbördsterminer, och värnskatten lika fördelades mellan de tre uppbördsterminerna. I anledning härav får utskottet erinra om att det, såsom framgår av det föregående, tillkommer Kungl. Maj:t att i administrativ ordning meddela föreskrifter rörande uppbörd av nämnda skatter. Utskottet tillåter sig emellertid i detta sammanhang framhålla, att den nu föreslagna höjningen av värnskatten, åtminstone å vissa orter, kan befaras medföra en betydande ojämnhet mellan de skattebelopp, som förfalla vid de olika uppbördsterminerna. Utskottet anser fördenskull önskvärt, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande, huruvida en utjämning härutinnan lämpligen bör och kan genomföras.

Vad angår det i motionen II: 407 väckta förslaget om räntegottgörelse vid inbetalning av icke förfallna utskylder anser sig utskottet icke kunna biträda detsamma.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 357 samt med avslag å motionerna II: 407 och II: 418, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om värnskatt för budgetåret 1942/43.

Stockholm den 20 juni 1942.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bär*, *Elon Andersson*, *Friherre Lagerfelt**, *Sjödahl*, *Velander*, *Robert Berg*, *Aronsson**, *Herman Ericsson* och *Sandström*; samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren*, *Hagberg* i Malmö, *Björklund*, *Orgård*, *Falk*, *Lundell*, *Kilbom*, *Jonsson* i Skedsbygd*, *De Geer** och *Ohlsson* i Kastlösa.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer:

1) av hr *Lundell*, som ansett:

A) att i förordningen 2 § 1 mom. a) värnskatten för sådana fysiska personer, som avses i 1 § b), bort höjas från fem till tio kronor eller åtminstone till sex kronor,

samt att i samband härmed minimisatsen i 2 § 1 mom. b) bort höjas likaså från fem till tio kronor eller åtminstone till sex kronor,

ävensom att motsvarande ändring i 2 § 2 mom. från fem till tio kronor eller åtminstone till sex kronor vidtages beträffande äkta makar;

B) att skärpningen i skiktskalans skikt utöver det lägsta bort vara så mycket mindre än i propositionen föreslagits, att bortfallna belopp, motsvarande vad som genom en skatt på inom riket tryckta tidningar och tidskrifter till en höjd ungefärligen motsvarande omsättningsskattens, beräknades inflyta;

2) av herr *Hagberg* i Malmö, vilken ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Såsom framgår — — — (= utskottet sid. 5 rad 27 uppifrån—rad 7 nerifrån) — — — föreslagna skattehöjningen.

Vidkommande motionen II: 418 biträder utskottet den däri framförda meningen. I sitt utlåtande nr 24 i anslutning till vid 1940 års lagtima riksdag föreliggande Kungl. Maj:ts proposition nr 185 om värnskatt uttalade utskottet bl. a. följande: 'Beträffande utformningen av den nya värnskatten biträder utskottet förslaget, att fysiska personer, som vid taxering år 1940 icke uppnå till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp men dock hava ett taxerat belopp av minst 1,000 kronor och som äro skyldiga att erlægga pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering, skola utgöra värnskatt med 5 kronor. Ehuru detta förslag avviker från de grunder, som för närvarande gälla vid den ordinarie statsbeskattningen, anser utskottet likväl under rådande förhållanden inga avgörande invändningar kunna anföras mot, att även sådana skattskyldiga, som till följd av de nuvarande skattefria ortsavdragen icke drabbas av den ordinarie statsbeskattningen, få deltaga i den ökade direkta beskattning, som föranledes av de stegrade kostnaderna för tryggande av rikets försvar.' Riksdagen beslöt i enlighet härmed. Bestämmelsen om 5-kronorsskatten kvarstod oförändrad i förordningen om värnskatt för budgetåret 1941/42.

Då nu, som av förevarande Kungl. Maj:ts proposition nr 357 framgår, värnskatten väsentligen höjts för sådana skattskyldiga, vilka ha att erlægga statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, synes, med hänsyn till bevillningsutskottets här ovan återgivna, av riksdagen godkända uttalande i betänkandet nr 24 vid 1940 års riksdag, konsekvensen bjuda att även sådana skattskyldiga, vilka på grund av avdragen fritagas från utgörande av statsskatt, få vid-

kännas någon mindre höjning av sin värnskatt. Den av motionären föreslagna skattesatsen, 10 kronor, synes skälig. En höjning på angivet sätt av den s. k. 5-kronorsskatten, som har karaktären av personell avgift, torde icke påkalla annan ändring av de i ovannämnda förslag till förordning om värnskatt för budgetåret 1942/43 föreslagna bestämmelserna än att, såsom en konsekvens av nyssnämnda höjning från 5 till 10 kronor, motsvarande ändring verkställas i 2 § 2 mom., såvitt angår äkta makar.

I motionen II: 407 — — — (= utskottet sid. 6 rad 10—24 uppifrån) — — — biträda detsamma.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition nr 357 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas samt med anledning av motionen II: 418 och med avslag å motionen II: 407, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om värnskatt för budgetåret 1942/43 med den ändringen, att 2 § erhåller följande lydelse:

2 §.

1 mom. Värnskatten skall utgöra

a) för sådana fysiska personer som avses i 1 § b):

tio kronor;

b) för övriga skattskyldiga fysiska personer ävensom för oskifta dödsbon och familjestiftelser:

när det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet icke överstiger 3,000 kronor: sex procent av det beskattningsbara beloppet, dock lägst fem kronor;

när det beskattningsbara beloppet överstiger

3,000 men icke	6,000 kr.:	180 kr. för	3,000 kr. och 7 % av återstoden;
6,000 » »	9,000 » :	390 » »	6,000 » » 8 % » » ;
9,000 » »	12,000 » :	630 » »	9,000 » » 10 % » » ;
12,000 » »	15,000 » :	930 » »	12,000 » » 12.5% » » ;
15,000 » »	25,000 » :	1,305 » »	15,000 » » 15 % » » ;
25,000 » »	35,000 » :	2,805 » »	25,000 » » 18 % » » ;
35,000 » »	50,000 » :	4,605 » »	35,000 » » 21 % » » ;
50,000 » »	100,000 » :	7,755 » »	50,000 » » 24 % » » ;
100,000 » »	200,000 » :	19,755 » »	100,000 » » 27.5% » » ;
200,000 kr.		: 47,255 » »	200,000 » » 31 % » » ;

c) för svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar, svenska försäkringsanstalter, som icke äro aktiebolag, sparbanker samt sådana utländska juridiska personer, som ej beskattas enligt b) här ovan:

tolv procent av det beskattningsbara beloppet;

d) för andra skattskyldiga än dem som avses under a)—c) här ovan:

sex procent av det beskattningsbara beloppet.

2 mom. Rörande skatteplikt för äkta makar och fördelning dem emellan av det för dem gemensamt uträknade skattebeloppet skall vad i 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt stadgas äga motsvarande tillämpning. I fall som avses i 1 § b) skall för makar, som under beskattningsåret levt tillsammans och vilkas beräknade taxerade belopp sammanlagt utgöra minst 1,000 kronor, värnskatten för båda makarna gemensamt utgå med tio kronor samt fördelas med hälften å vardera maken. Är i nämnda fall ena maken icke skyldig erlägga pensionsavgift, skall vid bedömande av skatteplikten hänsyn icke tagas till hans beräknade taxerade belopp.»; samt

3) av herrar friherre *Lagerfelt, Velanders* och *Sandström*.